

**ZARZĄDZENIE NR 655.2020
PREZYDENTA MIASTA EŁKU**

z dnia 8 grudnia 2020 r.

**w sprawie uruchomienia konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021**

Na podstawie § 2 pkt. 2 lit. a uchwały Nr XXXVI.350.2013 Rady Miasta Ełku z 29.10.2013 r. w sprawie określania trybu i zasad przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami miasta Ełku, Prezydent Miasta Ełku zarządza, co następuje:

§ 1. Ogłasza się konsultacje społeczne projektu Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021, którego projekt stanowi załącznik nr 1. Przedmiotem konsultacji są w szczególności kierunki i zadania, które będą realizowane w 2021 roku przez Miasto Ełk w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

§ 2. Celem konsultacji społecznych jest zebranie uwag, wniosków, opinii, rekomendacji od zainteresowanych osób, organizacji, podmiotów.

§ 3. 1. Zasięg terytorialny konsultacji społecznych to teren miasta Ełku.

2. W konsultacjach społecznych mogą uczestniczyć wszyscy mieszkańcy Ełku oraz instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy i inne podmioty z terenu Miasta, których cele statutowe związane są z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

§ 4. Konsultacje społeczne zostaną przeprowadzone w okresie od 16 grudnia 2020 r. do 5 stycznia 2021 r.

§ 5. 1. Formy przeprowadzenia konsultacji społecznych:

1) Forma pośrednia (formularz konsultacyjny stanowiący załącznik nr 2):

a) przekazanie Prezydentowi Miasta Ełku pocztą tradycyjną wypełnionego i podpisanego formularza konsultacyjnego w czasie trwania konsultacji, na adres: Urząd Miasta Ełku, ul. Piłsudskiego 4, 19-300 Ełk;

b) przekazanie opinii przy pomocy poczty elektronicznej, w czasie trwania konsultacji – przesłanie formularza konsultacyjnego na adres e-mail i.podlecka@um.elk.pl;

2) Forma bezpośrednia: przekazanie opinii bezpośrednio pracownikowi Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku w budynku przy ul. Piłsudskiego 2, w czasie trwania konsultacji, w godzinach pracy Urzędu.

2. Odpowiedzialny za przeprowadzenie konsultacji jest Urząd Miasta Ełku.

3. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie i przeprowadzenie konsultacji społecznych jest Irena Katarzyna Podlecka – Naczelnik Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku, tel. 87 732 62 63, e-mail: i.podlecka@um.elk.pl

4. Konsultacje społeczne są ważne bez względu na liczbę osób, organizacji i podmiotów w nich uczestniczących.

5. Z konsultacji społecznych sporządzony zostanie raport, który będzie przekazany do Rady Miasta Ełku, upubliczniony w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej Urzędu Miasta Ełku.

§ 5. Wykonanie zarządzenia powierza się Naczelnikowi Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Prezydent Miasta Elku

Tomasz Andrukiewicz

Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr.....
Prezydenta Miasta Elku z dnia.....
w sprawie uruchomienia konsultacji projektu
Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych na rok 2021

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2021**

SPIS TREŚCI

I. PODSTAWA PRAWNA	5
II. WSTĘP	6
III. DIAGNOZA	7
IV. GŁÓWNY PROBLEMÓW	10
V. GŁÓWNY CEL	11
VI. CELE STRATEGICZNE	11
VII. SPOSOBY REALIZACJI WSKAŹNIKÓW OSIĄGNIĘCIA CELÓW	12
VIII. PODMIOTY REALIZUJĄCE GPPIRPA	21
IX. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA GPPIRPA	22
X. PORADNIA RODZINNA	22
XI. DZIAŁANIA MKRPA	24
XII. EWALUACJA GPPIRPA	26
XIII. MONITORING REALIZACJI GPPIRPA	26
XIV. STANDARD SYSTEMU WSPARCIA W MIEŚCIE EŁKU	26

SŁOWNIK:

- **GPPIRPA** - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- **MKRPA** – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- **MPPN** – Miejski Program Przeciwdziałania Narkomani na lata 2018-2022.

- **Profilaktyka uniwersalna** – rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na całe populacje, to jest działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmocnienie czynników wspierających prawidłowy rozwój, działania uniwersalne są realizowane np. w populacji dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, w populacji młodych dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym. Przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy opóźniania inicjacji alkoholowej lub nikotynowej adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.

- **Profilaktyka selektywna** – rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na jednostki (lub grupy) zwiększonego ryzyka, to jest działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do danej grupy. Profilaktyka selektywna jest działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

- **Profilaktyka wskazująca** – rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniające kryteriów diagnostycznych uzależnienia, a także wskazujące na symptomy innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych. Przykładem profilaktyki wskazującej są interwencje podejmowane wobec uczniów upijających

się lub eksperymentujących z narkotykami; niektóre działania mające na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych u osób nadużywających substancji psychoaktywnych (np. działania edukacyjne i prawne zmierzające do ograniczenia liczby wypadków drogowych popełnianych przez kierowców pod wpływem tych substancji).

- **FASD (Fetal Alcohol Spectrum Disorder)** – Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych rozumie się przez to niediagnostyczny termin opisujący problemy zdrowotne i zaburzenia zachowania wynikające z uszkodzenia mózgu płodu przez alkohol; uszkodzeniom ośrodkowego układu nerwowego mogą towarzyszyć uszkodzenia innych organów wewnętrznych, m. in. serca, układu kostnego, układu moczowego, słuchu, wzroku. Nieprawidłowy przebieg procesu rozwoju mózgu w życiu płodowym powiązany z widocznymi na twarzy dziecka charakterystycznymi zmianami, jest opisywany jako Płodowy Zespół Alkoholowy – FAS.

I. PODSTAWA PRAWNA

Kluczowymi aktami prawa obligującymi gminy do podjęcia aktywności w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi oraz umożliwiającymi podjęcie działań w niniejszym zakresie są:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych,
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020,
- Uchwała IV. 40.2019 Rady Miasta Ełku z dnia 27 lutego 2019 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ełku na lata 2019-2023,
- oraz inne dokumenty przyjęte uchwałami Rady Miasta Ełku, które mają znaczenie dla profilaktyki przeciwdziałania uzależnieniom.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest zgodny z założeniami dokumentów krajowych podejmujących kwestie choroby alkoholowej, wśród których najważniejszym pozostaje Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 cel operacyjny nr 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

II. WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 jest realizowany w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z art. 4¹ pkt. 1 ww. ustawy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy w szczególności zadania te obejmują min. :

- 1) zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochroną przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania określone w niniejszym Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych oraz skierowane są do wszystkich mieszkańców Ełku. Ukierunkowane są w szczególności na ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania alkoholu, permanentny rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, wzrost społecznej świadomości dotyczący tej tematyki, a także doskonalenie współpracy pomiędzy osobami i instytucjami.

Nadużywanie alkoholu jest problemem nie tylko zdrowotnym, ale również społecznym. Osoby uzależnione bardzo często są sprawcami przemocy domowej, czy też mają konflikty z prawem. Alkohol towarzyszy demoralizacji dzieci i młodzieży. Negatywne konsekwencje spożywania alkoholu widoczne są niemalże w każdej dziedzinie życia. Według Światowej Organizacja Zdrowia alkohol znajduje się w czołówce listy zagrożeń dla zdrowia populacji.

Ważnym obszarem polityki społecznej i zdrowotnej staje się zapobieganie, ograniczanie i rozwiązywanie problemów wynikających ze szkodliwego spożywania alkoholu. Do mieszkańców Ełku kierowane są przede wszystkim działania o charakterze profilaktyczno – konsultacyjnym mające na celu propagowanie zdrowego stylu życia i zmianę negatywnych postaw. Wykorzystywane są do tego sprawdzone programy profilaktyczne, w tym rekomendowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Program ten zakłada także realizację zadań wchodzących w zakres profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Ponadto uwzględnia system działań pomocowych, skierowanych do osób uzależnionych, osób spożywających alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy, jak również do ich rodzin. W celu zapewnienia skuteczności i efektywności wyżej wymienionych działań, należy uwzględnić, iż mają one charakter długofalowy i stanowią kontynuację konsekwentnych oraz systematycznych działań realizowanych na terenie naszego miasta.

III. DIAGNOZA

Podstawą działań niniejszego Programu, oprócz przywołanych wyżej przepisów prawa jest także przeprowadzona w 2017 r. Diagnoza Problemów Społecznych Miasta Ełku na temat: „Alkohol – Narkotyki – Uzależnienia Behawioralne” wykonana przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Przeprowadzona diagnoza zawiera informacje pozyskane z kluczowych jednostek, działających w obszarze uwzględniającym zakres jej tematyki, m.in. Urzędu Miasta Ełku, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Powiatowej Policji w Ełku, Poradni Rodzinnej przy Urzędzie Miasta Ełku, ełckich szkół, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Sądu Rejonowego, a także organizacji pozarządowych z terenu miasta Ełku. Istotnym jest fakt, iż przeprowadzona diagnoza społeczna odnosi się do stanu i sposobu zaspokajania potrzeb społecznych. Informacje zawarte w przeprowadzonej diagnozie pozwalają na realne i adekwatne zaplanowanie oraz realizację działań, służących środowisku lokalnemu.

Niniejszy Program uwzględnia wnioski oraz rekomendacje zawarte w diagnozie społecznej, natomiast szczegółowe informacje, dotyczące wyników badań, ich procentowego oraz liczbowego przedstawienia – zarówno w formie opisowej, jak i graficznej dostępne są w Wydziale Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku, ul. Piłsudskiego 2, pok. nr 15.

3.1. Wnioski i rekomendacje

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych: „Alkohol – Narkotyki – Uzależnienia Behawioralne” postawiono następujące wnioski oraz rekomendacje :

a) oddziaływania profilaktyczne skierowane do nauczycieli:

- Zwrócenie uwagi nauczycieli i opiekunów na specyficzne potrzeby uczniów, które wiążą się ze specyfiką ich rozwoju psychospołecznego.
- Wsparcie rozwoju praktycznych umiejętności uczniów w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, asertywnością, konstruktywnym wyrażaniem emocji i potrzeb, przyjmowania perspektywy innych oraz empatii.
- Wspieranie uczniów w rozwijaniu ich pasji, zainteresowań oraz w kształtowaniu w nich postaw ukierunkowanych na twórczość, kreatywność i motywację odkrywania nowych rzeczy.
- Wzmacnianie w uczniach poczucia przynależności, skuteczności i sprawozdawczości.
- Kreowanie pozytywnej atmosfery współpracy, umożliwiającej im samodzielne podejmowanie decyzji, branie za nich odpowiedzialności.
- Planowanie szkoleń profilaktycznych dla grona pedagogicznego oraz rodziców, co jest warunkiem inicjowania zmian systemowych, a więc nie tylko pracy nad zasobami osobowymi uczniów, ale także kształtowania ich środowiska szkolnego oraz rodzinnego – głównych środowisk, w których funkcjonują.
- Zorganizowanie spotkań dla wychowawców ze specjalistami z zakresu profilaktyki, podczas których nauczyciele mogliby zdobyć wiedzę na temat sposobów wzmacniania relacji zaufania i budowania zasobów chroniących.
- Zaaranżowanie odpowiednio poprowadzonych godzin wychowawczych z młodzieżą, na których nauczyciel będzie miał okazję pokazać się uczniom nie tylko jako osoba odpowiedzialna za sprawy organizacyjne i prowadzenie danego przedmiotu, ale także jako godny zaufania dorosły, który jest otwarty na trudne kwestie osobiste trapiące dzieci i młodzież.

b) oddziaływania profilaktyczne skierowane do młodzieży szkolnej

- Wykorzystanie w procesie uczenia się rówieśniczego oddziaływań profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas warsztatów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy,

uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

- Zapoczątkowanie lub rozwijania w szkołach działań z zakresu zapobiegania agresji i przemocy oraz rozwiązywania konfliktów. Preferowane byłyby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych.
- Organizacja szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą mieli okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy.
- Udoskonalanie szkolnego systemu przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy jako rozwiązania codziennych problemów.

c) oddziaływania profilaktyczne skierowane do dorosłych mieszkańców Elku

- Przeprowadzenie wśród mieszkańców Gminy Miasto Elk kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki przyjmowania substancji psychoaktywnych na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne, które wynikają z ich spożywania.
- Zorganizowania darmowych spotkań otwartych, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z negatywnymi emocjami, czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.
- Podjęcie działań mających na celu identyfikację obszarów dotyczących występowania przemocy, poziomu świadomości mieszkańców czym jest przemoc oraz w jaki sposób radzą sobie z nią osoby zarówno jej doświadczające, jak i przejawiające zachowania przemocowe. Na tym etapie, konieczne jest podjęcie systemowych działań, których celem byłoby objęcie opieką psychologiczną oraz wsparciem prawnym osób doświadczających przemocy.
- Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat instytucji oferujących pomoc osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie poprzez przeprowadzenie na terenie gminy kampanii informacyjnej dotyczącej przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy. Preferowaną metodą, która sprzyja dotarciu do dużej liczby osób są plakaty oraz ulotki psychoedukacyjne zawierające informacje o lokalnych instytucjach, które niosą pomoc osobom doświadczającym przemocy.

d) rekomendacje dotyczące warsztatów profilaktycznych:

- Rozwijanie konstruktywnych, prospołecznych i prozdrowotnych postaw.
- Budowanie i rozwijanie zasobów chroniących dzieci i młodzież (m. in. odporności psychicznej, inteligencji emocjonalnej, asertywności, zaufania do osób dorosłych).
- Integrację środowiska szkolnego i budowanie sieci wsparcia społecznego.
- Realizacja warsztatów powinna odbywać się zgodnie z założeniami profilaktyki pozytywnej. Jest ona ukierunkowana na rozwijanie mocnych stron i zasobów, dzięki którym młody człowiek staje się bardziej odporny na działanie czynników ryzyka i innych zagrożeń z otoczenia.
- Formuła warsztatów powinna zakładać aktywne uczestnictwo uczniów w warsztacie, samodzielne wyciąganie wniosków i wykorzystanie procesu edukacji rówieśniczej w zmianie postaw i zachowań na konstruktywne.
- Konieczność szerokiej edukacji z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przez niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych.
- Objęcie uczniów szeregiem zajęć pozalekcyjnych, w tym sportowych. Jest to niewątpliwie dobry sposób na organizowanie czasu wolnego młodych ludzi, za którym przemawia pogląd, według którego dzieci i młodzież angażują się w niepożądane zachowania alkoholowe z nudów, braku alternatywnego zajęcia.
- Pozalekcyjne zajęcia sportowe powinny być połączone ze strategiami profilaktycznymi. Ważne także, by grupa dzieci zagrożona negatywnym wpływem problemów alkoholowych miała możliwość uczestniczyć w specjalnie dla nich przygotowanych zajęciach, m.in. na zorganizowanych w tym celu koloniach.
- Prowadzenie warsztatów dla dzieci, spotkań z rodzicami i szkoleń dla nauczycieli mających na celu kształtowanie postaw, wzmacnianie umiejętności społecznych oraz zmiany zachowań. Wynika to z faktu, iż najbardziej skuteczne są takie oddziaływania, które dają szansę zmiany postaw jak największej grupy osób, która ma wpływ na podejmowanie przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych. Rodzice i nauczyciele odgrywają tutaj istotną rolę modeli, których obserwują i na których wzorują się uczniowie.

IV. GŁÓWNY PROBLEM

Problem spożywania alkoholu dotyczy nie tylko osób uzależnionych. Konsekwencje jego nadużywania ponoszą również osoby z najbliższego otoczenia. Można prognozować, iż szkodliwe skutki picia alkoholu w przyszłości będą dotyczyły także osób, które piją alkohol w nadmiernych

ilościach, co nierozzerwalnie związane jest z modelem picia alkoholu, który niestety wciąż jeszcze wymaga intensywnej pracy nad jego zmianą¹.

Z przeprowadzonej w 2017 r. diagnozy problemów społecznych wynika, iż obniża się wiek inicjacji alkoholowej, a skala problemu wśród dorosłej części lokalnej społeczności w dalszym ciągu stanowi istotny problem.

Na podstawie przeprowadzonych badań oraz diagnozy problemów społecznych jako problem główny niniejszego Programu określa się: **Nadmierne spożywanie napojów alkoholowych na terenie miasta Elku oraz skutków związanych z jego nadużywaniem.**

V. GŁÓWNY CEL

Na podstawie postawionego wyżej problemu głównego sformułowano cel niniejszego Programu, który brzmi następująco: **Zmniejszenie rozmiaru problemów wynikających ze spożywania alkoholu na terenie Elku oraz przez skuteczną profilaktykę, redukcję szkód i radzenie sobie z istniejącymi problemami.**

VI. CELE STRATEGICZNE

1. Zwiększenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz prowadzenie procedur zmierzających do uzyskania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

¹ Red. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, *Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2016 r.*, Warszawa 2015, s. 54.

VII. SPOSOBY REALIZACJI I WSKAŹNIKÓW OSIĄGANIA CELÓW

7.1. Zwiększenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu i innych świadczeń zdrowotnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.
2. Organizowanie działań skierowanych do dzieci i młodzieży pochodzącej z domów z problemem alkoholowym.
3. Zwiększenie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu lub zwiększenie dostępności do innych form wsparcia.
4. Zwiększenie dostępności pomocy dla dzieci z FASD oraz ich opiekunów.
5. Wsparcie dla osób współuzależnionych.

Sposób realizacji	Wskaźniki
Wykup świadczeń z zakresu terapii uzależnienia od alkoholu w systemie lecznictwa zamkniętego.	- Liczba pacjentów, którzy skorzystali z terapii uzależnienia od alkoholu w systemie lecznictwa zamkniętego
Rozszerzenie oferty terapeutycznej dla mieszkańców Ełku w warunkach ambulatoryjnych.	- Liczba osób, które skorzystały z terapii indywidualnej. - Liczba osób, które skorzystały z w terapii grupowej. - Liczba osób, które skorzystały z indywidualnych konsultacji motywacyjno-edukacyjnych.
Funkcjonowanie Poradni Rodzinnej, w której świadczona jest specjalistyczna pomoc min. z zakresu, socjoterapi, prawa, psychologii, prowadzenie grup wsparcia dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka, prowadzenie grup wsparcia dla kobiet współuzależnionych, grup	- Liczba grup wsparcia dla dzieci, młodzieży oraz liczba osób z nich korzystających. - Liczba grup wsparcia dla osób współuzależnionych oraz liczba osób z nich korzystających. - Liczba porad i konsultacji socjoterapeutycznych

<p>motywacyjno – edukacyjnych i wsparcia dla osób uzależnionych, osób pijących w sposób ryzykowny, grup wsparcia DDA.</p>	<p>oraz liczba osób z nich korzystających.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba porad/konsultacji prawny oraz liczba osób z nich korzystających. - Liczba porad/konsultacji psychologicznych oraz liczba osób z nich korzystających.
<p>Umożliwienie korzystania osobom uzależnionym i współuzależnionym z różnych form pomocy po zakończonej terapii poprzez dofinansowanie działań stowarzyszeń i organizacji działających na rzecz wspierania osób uzależnionych i współuzależnionych w ramach Konkursu Ofert 2021.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba stowarzyszeń i organizacji, które otrzymały dofinansowanie na realizację działań na rzecz wspierania osób uzależnionych i współuzależnionych.
<p>Dofinansowanie w ramach Konkursów Ofert 2021 stowarzyszeń i organizacji działających na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba organizacji i stowarzyszeń, które otrzymały dofinansowanie na działania dotyczące aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych oraz liczba osób, która z tych działań skorzystała
<p>Działania wspierające skierowane do dzieci FASD oraz ich opiekunów, m.in. poradnictwo, grupy wsparcia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób objętych wsparciem w związku z działania skierowanymi do dzieci z FASD i ich opiekunów
<p>Inne zadania z zakresu pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, wynikiłe w trakcie roku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba działań oraz osób z nich korzystających.

7.2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.

Zadania w większości realizowane są w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020. Realizatorem działań jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku. Niemniej z uwagi na kompatybilność

GPPiRPA oraz MPPP, w ramach niniejszego celu określa się następujące działania, które prowadzone będą w zakresie profilaktyki przeciwdziałania alkoholizmowi:

Cele szczegółowe:

1. *Udzielanie osobom doświadczającym przemocy, pomocy w zakresie poradnictwa psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, specjalistycznego w ramach Punktu konsultacyjnego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Elku.*

2. *Wdrażanie rekomendowanych programów profilaktycznych obejmujących działania z zakresu profilaktyki przeciwdziałania przemocy w szkołach.*

Sposób realizacji	Wskaźniki
Prowadzenie Punktu konsultacyjnego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Elku oraz udzielanie im wskazanej wyżej pomocy.	- Liczba osób i porad udzielonych przez poszczególnych specjalistów
Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych obejmujących działania z zakresu profilaktyki przeciwdziałania przemocy w szkołach.	- Liczba zrealizowanych programów oraz liczba osób w nich uczestniczących

7.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Cele szczegółowe:

1. *Poszerzanie i udoskonalanie oferty, rozpowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym: programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej (obejmujących także uzależnienia od nikotyny), skierowanych m.in. do dorosłych,*

dzieci, młodzieży, rodziców w szczególności, w miejscu nauki i pracy.

2. Realizacja działań profilaktycznych w środowisku otwartym poprzez pracę pedagogów ulicy – streetworkerów i animatorów ulicy.

3. Rozpowszechnianie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia.

4. Podnoszenie umiejętności nauczycieli, pedagogów szkolnych w kierunku kreowania nowoczesnych systemów wspomagania uczniów, programów rozwijających kompetencje wychowawcze i sprzyjające kształtowaniu postaw zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.

5. Edukacja i informowanie mieszkańców na temat ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia.

6. Edukacja dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież oraz rozpoznawania problemów u swoich dzieci. Udzielanie specjalistycznej pomocy.

7. Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich rodzin.

8. Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież.

9. Kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykowanie i szkodliwie (wczesne rozpoznawanie i krótka interwencja).

10. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

11. Rozwijanie systemu kształcenia, doskonalenia zawodowego i odpowiedzialności zawodowej specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień.

12. Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

13. Szkolenie profesjonalistów na temat FASD.

Sposób realizacji	Wskaźniki
Profilaktyka w szkołach	
Wspieranie działań i realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych w zakresie profilaktyki uniwersalnej, selektywnej oraz wskazującej.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zrealizowanych rekomendowanych programów profilaktycznych w szkołach. - Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych.
Wdrażanie i realizowanie innych form oddziaływań profilaktycznych np. debaty szkolne, spektakle, profilaktyczne programy autorskie.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba realizowanych innych form oddziaływań profilaktycznych. - Liczba osób objętych innymi formami oddziaływań profilaktycznych.
Organizowanie szkoleń dla rodziców z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu, tzw. wywiadówek profilaktycznych.	- Liczba szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu skierowanych do rodziców.
Organizowanie szkoleń dla nauczycieli, pracowników placówek oświatowo – wychowawczych, osób pracujących z dziećmi i młodzieżą z zakresu profilaktyki uzależnień, a także udzielania pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba szkoleń zorganizowanych dla osób pracujących z dziećmi i młodzieżą z zakresu profilaktyki uzależnień (w tym: nauczycieli, pracowników oświaty). - Liczba osób biorących udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień (w tym nauczycieli, pracowników oświaty).
Inne zadania z zakresu prowadzenia profilaktycznej działalności w szkołach wynikłe w trakcie roku.	- Liczba działań oraz liczba osób biorących udział.
Profilaktyka pozaszkolna	
Realizacja działań prowadzonych przez pedagogów ulicznych w środowisku otwartym na osiedlach i ulicach miast.	- Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami pedagogów ulicznych.
Dofinansowanie w ramach Konkursów Ofert 2021 działalności placówek wsparcia dziennego, zajmujących się dziećmi z grup ryzyka,	- Liczba organizacji, które otrzymały dofinansowanie na działania związane z funkcjonowaniem placówek wsparcia

kontynuacja grup wsparcia, konsultacje specjalistów.	dziennego. - Liczba dzieci objętych działaniami placówek wsparcia dziennego.
Organizacja i wspieranie imprez profilaktycznych, kampanii społecznych, edukacyjnych promujących zdrowy styl życia – wolny od uzależnień i skierowanych do dzieci oraz młodzieży.	- Liczba zorganizowanych imprez profilaktycznych, festynów, pikników, kampanii społecznych, edukacyjnych i innych, w tym także skierowanych do nietrzeźwych kierowców.
Zakup materiałów i artykułów potrzebnych do realizacji programów profilaktycznych i pracy grup wsparcia (książki, artykuły papiernicze, czasopisma edukacyjne, płyty itp.).	- Wysokość środków finansowych przeznaczonych na zakup materiałów związanych z realizacją programów profilaktycznych.
Dofinansowanie w ramach Konkursów Ofert 2021 zajęć dla dzieci i młodzieży szkolnej o charakterze sportowym prowadzonych przez organizacje pozarządowe.	- Liczba organizacji, które otrzymały dofinansowanie na pozalekcyjne zajęcia dla dzieci i młodzieży o charakterze sportowym. - Liczba dzieci biorących udział w zajęciach o charakterze sportowym.
Inne zadania z zakresu prowadzenia profilaktyki pozaszkolnej wynikłe w trakcie roku.	- Liczba działań profilaktycznych oraz liczba osób z nich korzystających.
Edukacja publiczna	
Współpraca z radiem, telewizją, prasą, korzystanie z social mediów w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.	
Prowadzenie stałego systemu informacji na temat działań podejmowanych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.	
Funkcjonowanie strony internetowej, na której kontynuowane jest umieszczanie informacji z zakresu udzielanej pomocy, adresów placówek pomocowych oraz organizowanych przez Wydział Polityki Społecznej wydarzeń.	

<p>Organizacja imprez adresowanych do mieszkańców miasta o charakterze profilaktycznym i prorodzinnym w formie: festynów, pikników, kampanii społecznych, edukacyjnych i innych, w tym także skierowanych do nietrzeźwych kierowców.</p>	<p>- Liczba zorganizowanych imprez profilaktycznych festynów, pikników, kampanii społecznych, edukacyjnych i innych, w tym także skierowanych do nietrzeźwych kierowców.</p>
<p>Organizacja szkoleń dla grup zawodowych, które podczas wykonywania obowiązków służbowych stykają się z problemem uzależnień:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacja szkolenia dla personelu medycznego z zakresu profilaktyki uzależnień z uwzględnieniem pacjentów pijących w sposób ryzykowny i szkodliwy, - organizacja szkolenia z zakresu FASD dla osób udzielających profesjonalnej pomocy w zakresie profilaktyki leczenia uzależnień, - organizacja szkolenia dla przedstawicieli służb mundurowych, pracowników wymiaru sprawiedliwości, kuratorów w zakresie profilaktyki uzależnień. 	<p>- Liczba zorganizowanych szkoleń dla grup zawodowych w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • personelu medycznego, • specjalistów z zakresu FASD, • przedstawicieli służb mundurowych, wymiaru sprawiedliwości, kuratorów, • nauczycieli, pracowników placówek oświatowo-wychowawczych z zakresu profilaktyki uzależnień, a także udzielania pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym. <p>- Liczba osób biorących udział we wskazanych wyżej szkoleniach i programach.</p>
<p>Inne zadania służące propagowaniu profilaktyki alkoholowej wynikłe w trakcie roku.</p>	

7.4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Cele szczegółowe:

1. *Aktywizacja organizacji pozarządowych do realizacji zadań GPPiRPA.*
2. *Wspieranie działalności ruchów trzeźwościowych i środowisk abstynenckich.*
3. *Wspieranie i współpraca na rzecz osób i rodzin wykluczonych społecznie w zakresie aktywizacji zawodowej oraz przywracania tych osób do pełnienia ról społecznych na rynku pracy w ramach działań realizowanych przez Centra Integracji Społecznej w Elku.*
4. *Inne zadania wynikłe w trakcie realizacji Programu*

Sposób realizacji	Wskaźniki
Współpraca z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania z zakresu zapobiegania uzależnieniom oraz dofinansowanie projektów przez nich stworzonych dotyczących pracy z rodzinami zagrożonymi alkoholizmem.	- Liczba projektów dofinansowanych z zakresu pracy z rodzinami zagrożonymi alkoholizmem.
Współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych.	- Liczba grup samopomocowych w mieście.
Wspomaganie grup, stowarzyszeń, fundacji poprzez pomoc we wzmacnianiu procesu zdrowienia (imprezy bezalkoholowe, obozy terapeutyczne, rekolekcje trzeźwościowe).	- Liczb organizacji pozarządowych realizujących programy z zakresu profilaktyki i działań terapeutycznych, skierowanych do mieszkańców miasta (w ramach Konkursu Ofert)
Wspieranie działalności Klubu Integracji Społecznej (KIS), Centrów Integracji Społecznej (CIS), Młodzieżowego Klubu Integracji Społecznej (MKIS).	- Ilość programów prowadzonych przez KIS, CIS, MKIS, skierowanych do osób wykluczonych społecznie.

7.5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz prowadzenie procedur zmierzających do uzyskania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Cele szczegółowe:

1. *Zmniejszenie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu.*
2. *Kontynuacja działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.*

Sposób realizacji	Wskaźniki
Kontrolowanie przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia, w miarę możliwości z przedstawicielami organów porządku publicznego.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba kontroli przeprowadzonych w placówkach handlowych i gastronomicznych przez MKRPA. - Liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w związku z naruszeniem warunków sprzedaży określonych w ustawie.
Wizytowanie placówek, co do których zostały złożone wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w przedmiocie lokalizacji.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba kontroli placówek handlowych i gastronomicznych.
Wnioskowanie o wszczęcie postępowania wyjaśniającego celem cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadku nie przestrzegania zasad obrotu tymi napojami.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba wszczętych postępowań wyjaśniających. - Liczba wydanych opinii (postanowień).
Edukacja właścicieli i sprzedawców placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.	
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba prowadzonych postępowań o zobowiązanie do leczenia odwykowego. - Liczba rozmów motywujących przeprowadzonych z osobami uzależnionymi i wnioskodawcami. - Liczba spraw skierowanych do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego.
Inne zadania związane z działalnością Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynikłe w trakcie roku.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób skierowanych do lekarzy biegłych. - Liczba osób, które podjęły leczenie dobrowolnie.

VIII. PODMIOTY REALIZUJĄCE GPPIRPA

1. Pełnomocnik Prezydenta Miasta Ełku ds. Profilaktyki Alkoholowej i Narkomanii.
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Poradnia Rodzinna przy Urzędzie Miasta Ełku.
4. Przychodnia Leczenia Uzależnień wchodząca w skład struktur „PRO – MEDICA” w Ełku Sp. z o. o. w zakresie prowadzenia terapii dla osób uzależnionych od alkoholu, środków psychoaktywnych i osób współuzależnionych.
5. Ośrodek Terapii Uzależnień w Starych Juchach.
6. Ośrodek Terapii Uzależnień Oddział Dzienny w Ełku.
7. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku.
8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku.
9. Poradnia Profilaktyczno – Konsultacyjna w Ełku.
10. Straż Miejska w Ełku.
11. Komenda Powiatowej Policji w Ełku.
12. Sąd Rejonowy w Ełku.
13. Instytucje, organizacje, stowarzyszenia i fundacje działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
14. Profesjonalnie przygotowani realizatorzy rekomendowanych programów profilaktycznych.

MIEJSCE REALIZACJI ZADAŃ GPPIRPA

1. Ełckie Centrum Rewitalizacji Społecznej, ul Kościuszki 27A.
2. Ełckie szkoły podstawowe oraz przedszkola.
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Ełku.
4. Przychodnia Leczenia Uzależnień w Ełku.
5. Ośrodek Terapii Uzależnień w Starych Juchach.
6. Ośrodek Terapii Uzależnień Oddział Dzienny w Ełku.
7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku.
8. Poradnia Profilaktyczno – Konsultacyjna w Ełku.

IX. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA GPPIRPA

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Ełku są środki finansowe znajdujące się w budżecie miasta Ełku na 2021 rok (Dział 851 Rozdział 85153 oraz Rozdział 85154). Środki pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i mogą być wykorzystane tylko i wyłącznie na realizację gminnych programów profilaktycznych.

Finansowanie częściowo opiera się także na środkach własnych organizacji pozarządowych ubiegających się o dotację w ramach otwartych konkursów ofert lub z inicjatywy własnej. Ponadto, działania mogą być współfinansowane ze środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. Należy pamiętać, że podczas realizacji niniejszego Programu gmina zobowiązana jest do przestrzegania ustawowego wymogu, aby każde zadanie finansowane w jego zakresie miało rzeczywisty związek z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

Finansowanie Programu zostało ujęte w budżecie miasta na 2021 rok. W ramach posiadanych środków, możliwy jest zakup usług remontowych oraz doposażenie podmiotów będących w zasobach własnych gminy w sprzęt niezbędny do realizacji działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

X. PORADNIA RODZINNA

10.1 Zasady funkcjonowania Poradni Rodzinnej

Poradnia Rodzinna udziela nieodpłatnie porad i wsparcia mieszkańcom Ełku. Mieści się ona w Ełckim Centrum Rewitalizacji Społecznej STAJNIA przy ul. Kościuszki 27 A, które jest kluczowym miejscem udzielania stacjonarnej, specjalistycznej i nieodpłatnej pomocy dla mieszkańców Ełku. Ponadto w ECRS STAJNIA odbywać się będą wszelkie szkolenia oraz realizacja programów z zakresu profilaktyki przeciwdziałania uzależnieniom. Budynek, w którym mieści się Poradnia Rodzinna dysponuje bowiem odpowiednim zapleczem lokalowym, a także wyposażeniem pomieszczeń, które umożliwiają sprawną realizację działań założonych w niniejszym Programie.

10.2. Cele Poradni Rodzinnej

Celem Poradni Rodzinnej jest zaspakajanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego poprzez:

1. Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży w zakresie umiejętności społecznych i dojrzałości emocjonalnej.
2. Zapobieganie problemom emocjonalnym dzieci i młodzieży.
3. Zapobieganie zachowaniom dysfunkcyjnym dzieci i młodzieży, w tym agresji i przemocy.
4. Przeciwdziałanie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży od tytoniu, alkoholu, środków psychoaktywnych, hazardu, uzależnieniom behawioralnym.
5. Zapobieganie przemocy w rodzinie.
6. Wyrównywanie szans życiowych u dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych.
7. Wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny.
8. Prowadzenie edukacji prozdrowotnej i promowanie zdrowia psychicznego wśród uczniów, rodziców i nauczycieli.
9. Wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji szkoły w zakresie problematyki prorodzinnej.
10. Udzielanie pomocy psychologicznej rodzinie m.in. poprzez uaktywnianie jej członków w rozwiązywanie problemów rodziny.
11. Udzielanie pomocy młodzieży w rozwiązywaniu problemów okresu dojrzewania.
12. Pomoc psychoterapeutyczna osobom z zaburzeniami odżywiania się (anoreksja, bulimia).
13. Pomoc terapeutyczna osobom uzależnionym od alkoholu.
14. Pomoc terapeutyczna członkom rodzin, w których występują problemy uzależnień.
15. Podejmowanie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych na rzecz osób i instytucji.
16. Wspieranie nauczycieli i pracowników instytucji współdziałających z Poradnią Rodzinną w pełnieniu ich ról.
17. Współpraca z innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny i jej członków w zakresie rozwiązywania jej problemów.

10.3. Formy realizacji zadań Poradni Rodzinnej.

1. Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne dla dorosłych, dzieci i młodzieży.
2. Terapia indywidualna i grupowa dla dorosłych, dzieci i młodzieży.
3. Terapia/konsultacje rodzinna i małżeńska.
4. Warsztaty i treningi psychoedukacyjne.
5. Konsultacje.
6. Interwencje kryzysowe.
7. Mediacje rodzinne.

8. Doradztwo.
9. Grupa DDA oraz grupa kobiet współzależnionych.
10. Wsparcie dla rodziców i pomoc dla dzieci z FASD.

10.4. Inne ważne informacje dotyczące funkcjonowania Poradni:

1. Poradnia konsultacyjna nie wydaje zaświadczeń oraz opinii dotyczących klientów poradni.
2. Punkt Konsultacyjny powinien dysponować odpowiednią bazą lokalową, która umożliwi pracę z klientami, zarówno indywidualnie jak i grupowo.
3. Punkt Konsultacyjny powinien być wyposażony w telefon, który obligatoryjnie czynny będzie przynajmniej w godzinach pracy poszczególnych specjalistów.
4. Punkt Konsultacyjny działa 5 dni w tygodniu, w godzinach zgodnych z harmonogramem pracy Poradni Rodzinnej.
5. Wiadomości na temat działalności Poradni Rodzinnej powinny być dostosowane, aktualizowane i rozpowszechniane na bieżąco poprzez umieszczanie istotnych informacji na tablicy informacyjnej przy Poradni Rodzinnej, podstronach internetowych Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku oraz przy wykorzystaniu innych metod informacyjnych.
6. Zarówno wymiar czasu pracy jak i jej zakres określa Prezydent Miasta Ełku, uwzględniając potrzeby środowiska lokalnego.
7. Pracownicy zatrudnieni w Poradni Rodzinnej powinni posiadać określone kwalifikacje, umiejętności oraz uprawnienia pozwalające im na świadczenie usług zgodnych z zawartą umową.
8. Za koordynację pracy Poradni Rodzinnej odpowiada Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku.
9. Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku odpowiedzialny jest za zgodność realizowanych zadań przez Poradnię Rodziną.

XI. DZIAŁANIA MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

11.1. Charakterystyka działań oraz organizacja MKRPA

Zgodnie z art. 4¹ ust. 3 oraz art. 25 i art. 26 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, do zadań własnych gminy należy powołanie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ełku jest podzielona na zespoły, w których wypełniane są zadania przewidziane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zespoły te to:

1. **Zespół opiniujący** (opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w placówkach gastronomicznych i detalicznych).
2. **Zespół motywujący** (procedura przymusowego leczenia osób uzależnionych od alkoholu).
3. **Zespół do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie** (współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie).
4. **Dwa Zespoły kontrolujące** (kontrola placówek handlowych i gastronomicznych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

11.2. Zasady wynagradzania członków MKRPA

1. Ustala się wynagrodzenie członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w wysokości:

- 15% aktualnego minimalnego wynagrodzenia dla sekretarza,
- 13% aktualnego minimalnego wynagrodzenia dla przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego Komisji,
- 8% aktualnego minimalnego wynagrodzenia dla członków Komisji.

2. Wynagrodzenie przyznawane jest za udział:

- w posiedzeniu zespołu motywującego w sprawach przymusowego leczenia osób uzależnionych od alkoholu,
- w kontroli placówek handlowych i gastronomicznych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz kontroli realizacji GPPiRPA,
- w posiedzeniach zespołu do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- w posiedzeniach zespołu opiniującego wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w placówkach detalicznych i gastronomicznych,
- w dodatkowych działaniach zleconych przez Prezydenta Miasta Ełku.

3. Wypłata wynagrodzenia następuje na podstawie podpisu złożonego na liście obecności na posiedzeniu komisji lub jej zespołów.

XII. EWALUACJA GPPIRPA

Ewaluacja służy ocenie skuteczności działań podejmowanych w ramach realizacji Programu. Stanowi również podstawę jego modyfikacji. Ewaluacja jest współczesnym wymogiem realizacji każdego programu profilaktyki.

Sposób realizacji:

1. Prowadzenie badań w zakresie:

- pełnego rozpoznania potrzeb populacji osób mających problemy alkoholowe w celu określenia priorytetu działań,
- monitoringu, dostępności, skuteczności, jakości oraz efektywności ekonomicznej różnych kategorii działań,
- monitoringu potrzeb i skuteczności działań profilaktyczno-terapeutycznych wśród dzieci i młodzieży oraz monitoringu szkolnych programów profilaktyki.

XIII. MONITORING REALIZACJI GPPIRPA

Realizacja zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok koordynowana będzie przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku oraz Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Sprawozdanie z wykonania w danym roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przedłożone zostanie Prezydentowi Miasta Ełku w terminie do 31 marca roku następnego.

XIV. STANDARD SYSTEMU WSPARCIA W MIEŚCIE EŁKU

System wsparcia w mieście Ełku zakłada kompatybilne i spójne działania wszystkich podmiotów realizujących zadania w zakresie wspierania dziecka i rodziny. Usługi i oferty świadczone przez te podmioty powinny obejmować rodziny oraz osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Ponadto winny one być dostosowane i wynikać z potrzeb rodziny, a także środowiska lokalnego.

Bardzo ważną rolę w systemie wsparcia odgrywa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,

który z mocy ustawy, a także celów statutowych powołany jest do udzielania rodzinom różnorodnych form wsparcia. Istotną rolę odgrywa także szkoła, która jako nieodzowny element wsparcia prowadzi działania skierowane do dzieci i młodzieży. Działania te należy wesprzeć lub też uzupełnić po to, aby podnieść efektywność ich realizacji.

Na terenie Ełku funkcjonują placówki wsparcia dziennego, które w systemie wsparcia odgrywają znaczącą rolę. Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zezwolenia na prowadzenie placówek wydawane są na wniosek podmiotu, po przedłożeniu wyszczególnionych w art. 19 ww. ustawy dokumentów. Rejestr placówek wsparcia dziennego prowadzony jest w Wydziale Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku, a także na bieżąco aktualizowany w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Ełku

Priorytetowym zadaniem systemu wsparcia w mieście Ełku jest wspomaganie dziecka i rodziny w rozwiązywaniu problemów oraz wypełnianiu jej podstawowych funkcji. System wsparcia powinien aktywizować i zachęcać rodziny do podjęcia działań oraz zmian, a także stwarzać możliwości do podejmowania własnych inicjatyw w tym kierunku.

Skoordynowanie i zintegrowanie działań podejmowanych przez lokalne podmioty na rzecz rodziny, zwiększają ich skuteczność. Szerokie działania profilaktyczne skierowane do najmłodszych dzieci mogą być szansą uniknięcia w przyszłości uzależnień.

Formularz konsultacyjny
Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021

1.	Nazwa podmiotu zgłaszającego uwagę/ opinię/ propozycję (wpis lub pieczęć podmiotu) lub imię i nazwisko osoby fizycznej	
2.	Dane do kontaktu – numer telefonu, e-mail	
3.	Treść uwagi/opinii/propozycji dot. Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020	
4.	Na podstawie art. 6 ust. 1 lit. a) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w celach związanych z udziałem w konsultacjach społecznych Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021	
5.	Czytelny podpis	
6.	Data wypełnienia formularza	

Dziękujemy za zgłoszenie uwag, opinii i propozycji!

Uwagi można składać w formie pisemnej pocztą tradycyjną na adres:

Urząd Miasta Elku, ul. Piłsudskiego 4, 19-300 Elk
lub w formie elektronicznej na adres e-mail:
j.pajko@um.elk.pl

KLAUZULA INFORMACYJNA O PRZETWARZANIU DANYCH OSOBOWYCH W URZĘDZIE MIASTA EŁKU

W związku z realizacją wymogów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych „RODO”), informujemy o zasadach przetwarzania Pani /Pana danych osobowych oraz o przysługujących Pani / Panu prawach z tym związanych.

1. Administratorem Pani / Pana danych osobowych przetwarzanych w Urzędzie Miasta Ełku jest Prezydent Miasta Ełku, ul. Piłsudskiego 4, 19-300 Ełk, zwany dalej w skrócie administratorem.

2. Jeśli ma Pani/Pan pytania dotyczące sposobu i zakresu przetwarzania Pani / Pana danych osobowych w zakresie działania Urzędu Miasta Ełku, a także przysługujących Pani / Panu uprawnień, może się Pani / Pan skontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych Osobowych w Urzędzie Miasta Ełku za pomocą adresu e-mail: dpo@um.elk.pl

3. Administrator przetwarza Pani / Pana dane osobowe na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w szczególności z zakresu działania i zadań ustawowych, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, a także zawartych umów oraz na podstawie udzielonej zgody. Podanie danych osobowych jest warunkiem realizacji usług świadczonych przez Urząd Miasta Ełku.

4. Pani / Pana dane osobowe przetwarzane są w celu:

- a) wypełnienia obowiązków prawnych ciążących na Urzędzie Miasta Ełku;
- b) realizacji umów zawartych z kontrahentami Gminy Miasta Ełku;
- c) w pozostałych przypadkach Pani / Pana dane osobowe przetwarzane są wyłącznie na podstawie wcześniej udzielonej zgody w zakresie i celu określonym w treści zgody.

5. W związku z przetwarzaniem danych w celach o których mowa w punkcie 4 odbiorcami Pani / Pana danych osobowych mogą być:

- a) organy władzy publicznej oraz podmioty wykonujące zadania publiczne lub działające na zlecenie organów władzy publicznej, w zakresie i w celach, które wynikają z przepisów powszechnie obowiązującego prawa;
- b) inne podmioty, które na podstawie umów podpisanych z Gminą Miastem Ełk przetwarzają dane osobowe dla których Administratorem jest Prezydent Miasta Ełku.

6. Pani / Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celów określonych w pkt 4, a po tym czasie przez okres oraz w zakresie wymaganym przez przepisy powszechnie obowiązującego prawa, a w szczególności:

- a) ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach,
- b) rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych.

7. W związku z przetwarzaniem Pani / Pana danych osobowych przysługują Pani / Panu następujące uprawnienia:

- a) prawo dostępu do danych osobowych, w tym prawo do uzyskania kopii tych danych;
- b) prawo do żądania sprostowania (poprawiania) danych osobowych – w przypadku gdy dane są nieprawidłowe lub niekompletne;
- c) prawo do żądania usunięcia danych osobowych (tzw. prawo do bycia zapomnianym), w przypadku gdy:
  - dane nie są już niezbędne do celów, dla których były zebrane lub w inny sposób przetwarzane,

- osoba, której dane dotyczą, wniosła sprzeciw wobec przetwarzania danych osobowych,
  - osoba, której dane dotyczą wycofała zgodę na przetwarzanie danych osobowych, która jest podstawą przetwarzania danych i nie ma innej podstawy prawnej przetwarzania danych,
  - dane osobowe przetwarzane są niezgodnie z prawem,
  - dane osobowe muszą być usunięte w celu wywiązania się z obowiązku wynikającego z przepisów prawa;
- d) prawo do żądania ograniczenia przetwarzania danych osobowych – w przypadku, gdy:
- osoba, której dane dotyczą kwestionuje prawidłowość danych osobowych,
  - przetwarzanie danych jest niezgodne z prawem, a osoba, której dane dotyczą, sprzeciwia się usunięciu danych, żądając w zamian ich ograniczenia,
  - Administrator nie potrzebuje już danych dla swoich celów, ale osoba, której dane dotyczą, potrzebuje ich do ustalenia, obrony lub dochodzenia roszczeń,
  - osoba, której dane dotyczą, wniosła sprzeciw wobec przetwarzania danych, do czasu ustalenia czy prawnie uzasadnione podstawy po stronie administratora są nadrzędne wobec podstawy sprzeciwu;
- e) prawo do przenoszenia danych – w przypadku gdy łącznie spełnione są następujące przesłanki:
- przetwarzanie danych odbywa się na podstawie umowy zawartej z osobą, której dane dotyczą lub na podstawie zgody wyrażonej przez tą osobę,
- f) prawo sprzeciwu wobec przetwarzania danych – w przypadku gdy łącznie spełnione są następujące przesłanki:
- zaistnieją przyczyny związane z Pani / Pana szczególną sytuacją, w przypadku przetwarzania danych na podstawie zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej przez Administratora,
  - przetwarzanie jest niezbędne do celów wynikających z prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez Administratora lub przez stronę trzecią, z wyjątkiem sytuacji, w których nadrzędny charakter wobec tych interesów mają interesy lub podstawowe prawa i wolności osoby, której dane dotyczą, wymagające ochrony danych osobowych, w szczególności gdy osoba, której dane dotyczą jest dzieckiem.
8. W przypadku gdy przetwarzanie danych osobowych odbywa się na podstawie zgody osoby na przetwarzanie danych osobowych (art. 6 ust. 1 lit a RODO), przysługuje Pani / Panu prawo do cofnięcia tej zgody w dowolnym momencie. Cofnięcie to nie ma wpływu na zgodność przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem, zgodnie z obowiązującym prawem.
9. W przypadku powzięcia informacji o niezgodnym z prawem przetwarzaniu w Urzędzie Miasta Ełku Pani / Pana danych osobowych, przysługuje Pani / Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego właściwego w sprawach ochrony danych osobowych tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, adres: Stawki 2, 00-193 Warszawa.
10. W sytuacji, gdy przetwarzanie danych osobowych odbywa się na podstawie zgody osoby, której dane dotyczą, podanie przez Panią / Pana danych osobowych Administratorowi ma charakter dobrowolny, jednakże konsekwencją niepodania danych jest brak możliwości świadczenia przez nas usługi, o którą się Państwo staracie.
11. Podanie przez Panią / Pana danych osobowych jest obowiązkowe, w sytuacji gdy przesłankę przetwarzania danych osobowych stanowi przepis prawa lub zawarta między stronami umowa.
12. Pani / Pana dane mogą być przetwarzane w sposób zautomatyzowany i nie będą podlegały profilowaniu.

Data i czytelny podpis .....